Ն. 3938 1902 ՄԱՅԻՍ 18/31 ՇՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ 18/ԹՎԱՅԻ ԱՒԵՒ 23 ՍԷՖԷՐ 1320 — 18 ՄԱՅԻՍ 1318

ՄԷՋՄՈՒԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաքթատա իկի տեվա եանի ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ վէ ՇՈՒՄԱՆ ԻՐԹԷՍԻ կիւնլերի նեշր օլունուր:

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى تقسيم جاده‌سى نومرو ٦٥

ՂԱԶԷԹԱՄԸՋԸՆ ԱՊՕՆԷ ԳԻՇԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղրուշ, = 6 այլրակը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85. = 6 այլրակը 45 ղշ. տուր: = Բօսթա իւճրէթի պիղէ այիտ տիր: = 15 կիւնլիւք նիւսխէ 60 բարա տըր: = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = 1ինճի սահիֆէյնին պէհէր սրբատը 5, 2ինճի վէ 3ինճիւ սահիֆէյերին հէր սրբատը 3, վէ 4կիւնճիւ սահիֆէյնին պէհէր սրբատը 1 ղրուշ տուր:= Զօգ տէֆթա սէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բաղարլըգ օլունուր:=Նիւսխէսի 30 բարա տըր:

Ղազէթաեա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ-ա միւրաճաաթ օլունա.= Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Ն. 65:

ՊԻՐ ՀԱՃԻՆԻՆ ՀԻՔԵԱԵԷՍԻ

Կէյէնլերտէ Տէրիսատաէթ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթըմըզտան պիր քիմսէ, զիւարէթ ՇՐՈՒՆՆՈՒ Գուտսը չէրիֆէ կիթմիշ օլանլարը կէօրտիւքլերի մէնզարէ վէ հալատէն պիւթիւն պիւթիւն ֆարգը պիր հալ ու մէնզարէ քէսպ իլէմիշ տիր: Եվվել էմիրտէ պուրատան Եաֆաեա գատար տէնիզ հօլճուլուղը՝ մունթազամ վարօր շիրքէթլերինին թէչքիլի սահէսինտէ, հէր սընըգ էհալի իչին զաուէթ գօլայլաշմըշ, Եաֆատա հօլճուլար իչին միւքէմմէլ օթէյլէր եարըլմըշ, վէ Եաֆատան Գուտսա գատար մէվճուտ օլան շըմէնտֆէր իսէ, զիւարէթճիլեր իչին է՝ն պիւեիւք գօլայլըղը թէչքիլ իլէմիշ տիր:

Նէֆսի Գուտսա կէլինճէ, շըմէնտֆէր, հէրին ըսթասիօնունա վիսուլի ագբպինտէ, գլաղուզ մագամընտա պաղը քիմսէյէր անինտէ հօլճուլարը գարշըլաեարագ, էշեալարընը ալըպ, ճիւղի պիր իւճրէթ մուգապիլինտէ կիտէճէքլերի մահէլլէ եախօտ մէնսուպ օլտուգլարը ճէմաաթլարըն միւսաֆիրխանէլերինէ կէօթիրմէքտէ տիրլեր:

Շէհրին սէքէնսինէ մախսուս օլան մահէլլերի, պինալարը վէ սարիէսի՝ էսկի հալի անտրրը սուրէթտէ իսէ տէ, պաղըճա ճատտէլերի, կէղիլէճէք եէրլերի, միւսաֆիրլերին իսքեան իսէճէք մահէլլերի՝ խայլի իսլահ օլմուշ տըր:

Պու պատէ սան վագրթլարտա Գուտսը չէրիֆ միւթէսարրըֆլըղընա թայեին պուլուրլան միւթէսարրըֆլարընը սարֆ իթտիքլերի մէսաիի իսլահքեարանէ, պիլխասսա շայեանը թագտիր օլուպ, օ մահալը մուպարէքէյի զիւարէթ իտէն հատասրզ հիսապսրզ էճնէպի քիւպէրա, ասըլզատէկան, հաթթա Էվրօբա հիւքմատարանը զիյնանը իլէ անլէրէ մէնսուպ ըրէնսլեր հազարաթընըն միւտտէթի զիւարէթլերինտէ, օրաընը, իդամէթլերինէ լաեըդ Գըլմագ իչին, թարաֆը հիւքիւմէթի Սէնիէտէն իգթիզա իտէն թէտտպիր ու վէսաիթին իթթիխազընտան կէրի տուրուլմամընը տըր:

Պու տէֆա Գուտսը զիւարէթ իտէն մէրգում հաճինին, էսնաի զիւարէթինտէ էն զիւատէ նազարը տիգդաթընը ճէլպ իտէն, հայրէթինի մուճիպ օլան, հաթթա տիւանէթբէրվէրլիկինի թարրիք իտէն խուսուսնէֆսի Գուտստա, Բէթլէէմտէ վէ ճիվարընտաքի զիւարէթկեահ մահէլլէրտէ, Լաթինլերին, Ալմանլարընը, Էրմէնիլերին վէ Ռումլարընը միւքէմմէլ քիլիսէլերի, մանասթիրլարը վէ միւսաֆիրխանէլերի տիր քի(*) կիտէնլերի վէ կէօրէնլերի հայրէթտէ պրագմագտատըր: Ֆրանսըզ, Ալման, Ավսթրիալը, Ռուս վէ տիկէր էճնէպիլէր, վէ էրմէնիլեր իլէ Ռումլար՝ Գուտստա իշղալլէրինէ միւռաատէի ալիեէ պույրուլմուշ օլան եէրլէրէ, պիւեիւք պիւեիւք պինալար եապմագ, վէ կէճնակէճն զրյմէթտար էշեա վէ սաիրէ իլէ անլերի թէզեին իթմէք իչին՝ զէնկինի, էմնաֆը, հաթթա ֆուգարասը պիլէ, պիզդաթ գիւարէթլերի էսնասընտա եախօտ զիւարէթ իթմէկէրէք, նիեէթի տիեանէթբէրվէրլանէ իլէ խանէլէրինի, մուավէնէթլերինի էսիրկէմմիշլեր տիր, վէ էլան տա էսիրկէմմէքտէ տիրլեր:

Մէրգումի հաճի՝ պու սրբատա հիքեաեէսինէ չու հօլտա տէվամ իտիւօր.

«Մալիսմ տիւր քի, պիզիմ տէ Գուտսը չէրիֆտէ պիր քիլիսէմիզ, օլտուգճա պիր միւսաֆիրխանէմիզ, վէ Յովակիմ Վրդ. Թումայեան իսմիյլէ պիր Ժողովրդապետիմիզ պուլունուպ, խայլի սէնէլերտէն պէրու պու մուպարէք մահէլլէտէ վազիֆէի ըուհանիէսինի հիւսնի իյիգա իթմէքտէ, վէ հէր թարաֆտան զիւարէթ իչին կիտէն էրմէնի-գաթօլիքլերինի գապուլ իտիպ, միւսաֆիրխանէտէ պարընտրմագտա, իտէճքլերի զիւարէթլերտէ քէնտիլերինէ իճապ իտէն գօլայլըգլարը կէօսթէրմէքտէ, վէլհասըլ զիւարէթճիլերին հիւսնի նիեէթլերինին թէմամիի իյիգաը զրմընտա էլտէն կէլէն սայ ու զայրէթի տիրիզ իթմէքտէ տիր: Գունա մուգապիլ տէ, տիկէր պաղը ճէմաաթլարտա օլտուգը կիպի, իճրէթ թախսիս եախօտ թալէպ իթմէկիպ, անճագ իսթէկէն վէ իգթիտարը օլան՝ կէօնլինտէն նէ գօքարսա, քիլիսէեէ իտնէ մագամընտա անը վէրմէքտէ տիր:

«Պու սէնէ, Աւագ Շարաթ վէ Ս. Զատիկտէ ճէմաաթըմըզտան՝ Մարաշտան պիր ֆամիլիա, Ռուսիատան պիր դաչ էշխաս վէ Իսթանպօլտան եալընըզ պէն Գուտստա պուլունուպ, ճէմաաթըմըզ միւսաֆիրխանէսինտէ պարընտրդ:

«Պու սրբատա Դեր. Յովակիմ Վ. տէն կէօրտիկիմ ինսանիեէթէ, հիւրմէթէ, ըուհանի բէտէր սրֆաթըյլա պիզի գաերրտըզընա, վէ զիւարէթ իթտիկիմիզ մուգատտէս մահէլլէր հագդընտա մալիսմաթ վէ խյդահաթը լազըմէյի վէրտիկինէ, վէլհասըլ պէնիմ իչին պիւսպիւթիւն մէճհուլ օլան պիր շէհրտէ 36 կիւն եաթմագ վէ բահաթ իթմէք խուսուսընտա կէօսթէրտիկի գօլայլըգլարա ալէնէն արզը թէչէքիւր իտէրիմ: Շուրասընը տա պիլտիրիրիմ քի, Թումայեան Վրդ., Գուտսը չէրիֆտէ ումում Լաթին-գաթօլիքլերինէն վէ տիկէր ճէմաաթլարտան սէվիլմիշ վէ թէվէճճիհ ու ըիահէթլերինի գազանմըշ պիր զաթը միւհթէրէմսիմաթ տըր:»

Մէզքիւր զիւարէթճի՝ հիքեաեէսինէ չէօյլէ տէվամ իտիւօր.

«Թէէսսիֆ օլունաճագ պիր ճիհէթ վար իսէ, օ տախի չու տուր քի, Գուտսը չէրիֆտահա պիր խայլի պիւեիւք պինալար իլա- վէ իտէճքլերինի նագիլիմիզ ըիվաեէթ իտիւօր:

տէքի քիլիսէմիզ քի, հաղրէթի Մէրեէմանէնին իսմիյլէ թէամիլ օլունուեօր, (*) վէ հաղրէթիսանըն՝ ումուզընտա իսէ օլարագ Գողգոթաեա կիթտիկի սրբատա, վալիտէի մուազզէզէսի հաղրէթի Մէրիէմէ թէսատիֆ իթտիկի պիր նօղթատա ինչա իտիլմիշ օլտուղու, վէ պունտան ալթընտաքի պօտրումտա մէզհէպիմիզ Միւէսսիսի Իլահիսին պատրըղը տեադ եէրի հէնուզ կէօրիւլմէքտէ պուլունտուղու իչին, տիկէր Խրիսթիանլար տախի Գուտսը էնտաի զիւարէթլէրինտէ, քիլիսէմիզի քէմալը սրագ իլէ զիւարէթ իյլէօրլար, — իչթէ պու քիլիսէնին, կէրէք Կ-Բաթրիզ միւթէվէլլիֆա Ազարեան էֆ-նին սայ ու զայրէթի վէ կէրէք Թումայեան Վրդ-ին էմէք վէ զահմէթլերի իլէ անճագ սիվարլարը վէ խորան եէրլերի վէ Ժողովրդապետանց իլէ Միւսաֆիրխանէսի ինչա օլունապիլիր, քիլիսէնին իւսթիւ հէնուզ ալչըգ գալմըշ, վէ եալընըզ պիր խորանին իւսթիւ գաբաթըլմըշ տըր: Թումայեան Վրդ. իսէ, օրատա Պատարագ սէօյլէմէքտէ, վէ միլլէթիմիզ էֆրատը իլէ խարիճանէն կէլէնլէր հազը պուլունմագտա տըրլար:»

Հիքեաեէսին պու ֆըգրասը, հէր էրմէնի-գաթօլիկինին տախի թէէսսիֆի ապիմինի մուճիպ օլտա սէզա տըր: Գուտսը չէրիֆ կիպի մուգատտէս պիր չէհիրտէ, հէր միլլէթին մունթազամ զիւարէթկեահլարը իչինտէ, եալընըզ պիզիմքինին պէօյլէ գուսուր գալմըշ օլմասը՝ էճնէպիլէր նազարընտա տախի մուճիպի թէճճիւպ օլտաղը տէրքեար տըր:

Վագտա պու նօղտանը իքմալի իչին լազըմ կէլէն ինչաթի մէսարիֆինին միգտարը՝ անճագ մահէլլինճէ իտիլէճէք քէչի սահէսինտէ անլաշըլճաղը թատպի իսէ տէ, հէր նէ օլսա քէք պիւեիւք պիր միգտար օլտաղ, վէ տիեանէթ ու միլլիէթ հասիեաթ վէ զայրէթի տէ, քիմսէյի պու մէսարիֆ գալշըրընտա պիլա վազիֆէ պուլունտուրտաղ: Եալընըզ Գուտսը չէրիֆ իսմի՝ հէր տինտար Խրիսթիանը աղ չօգ պիր իեանէեէ սեվգ իթմէլի տիր: Էկէրչի պուրատան Գուտսը զիւարէթէ կիթմէք, պիզտէն չօգլար իչին միւմքինսիզ տիմեէլիմ, լաքին միւշքիլ իսէ, Գուտստա պուլունան պիր քիլիսէմիզին պաղը ինչաթը իչին աղ չօգ մուավէնէթտէ պուլունմագ միւշքիլ, հաթթա միւմքինսիզ տէյիլ տիր: Պէօյլէ պիր էմրի խայր ու տիեանէթբէրվէրիյի՝ ճէճաաթըմըզ իչինտէ պուլունան ասհապը սէրվէթ տախի տէրէօհտէ իսէպիլիրլեր, վէ պու սուրէթլէ պիւեիւք պիր համիյէթի իճրա իթմիշ օլուրլար:

Իմտի էկէրչի միւմանէյհ Թումայեան Յովակիմ Վրդ., ճիտտէն պէօյլէ պիր իեանէ ճէմինէ թէչէպպիւս իտէր իսէ, թարաֆ թարաֆ թէչվիգաթ վէ մուավէնէթլեր պուլմալը տըր:

(*) Իչպու քիլիսէ արաղիսինին՝ միւթէվէֆա Մըսրրը Անտոն պէյ թարաֆընտան հիպա իտիլտիկի՝ թահգրգաթը վագրամըզտան անլաշըլմըշ տըր:

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Շարունակութիւն և վերջ)

Պարտիզակի Կ-Հայոց մեծաւորն ու առաջնորդն է հիմա Գեր. Հ. Եղուարդ Վ. Սիրունեան, ճգնաւորն և անձնանուէր մէկն, իւր ժիր և ճարտար օգնականովն, որ է Ց. Հ. Անդրէաս Վ. Վարդաբոյր: Տղայոց և պատանեաց դպրոցն 50-60 աշակերտ ունի, իսկ օրիորդացն՝ սովորաբար 70ի չափ: Ինչպէս յիշեցինք նոյնպէս նաեւ Պարտիզակի մէջ մանչերու համար ալ Արուեստանոց մը հաստատել կարեւոր կը դատուի, աւանդելով հանդերձ երկրագործութեան վերաբերեալ նախնական և նոր գիտելիքներ:

Թէ՛ երթալուս ժամանակ ի Պարտիզակ՝ եւ թէ՛ ի դարձիս աքանչացայ բնութեան զմայլեցուցիչ տեսարանաց վրայ: Մինչեւ եկաւ Միլտոնի Դրախտը նկարագրելուն բացատրութիւնները, որք իրաւցնէ չատ կը յարմարին այն կողմերու գեղեցկութեան, ինչպէս նաեւ Նիկոմիդիոյ դէպի Ս. Պանդալէոնի ուխտատեղին և դէպի Զուխանանէ, Ասլանպէկի մօտ, սանդղատարուն պիտանի տեսարանաց: Քանի առաջ կ'երթայ մարդ այն տեղերը այս եղանակիս մէջ, կ'զգայ թէ՝

«...ի սուրբ օդոյ՝ է՛ անցանել ի սրբարգոյն, — Սրբատեսչաւ և զարնային ուրախութեամբք հոգեւարար...

Շատ տեղ բլուրներէն դէպի վար կարծես թէ սանդք կանանչութեանց կը վազեն. կանանչութիւնք՝ որք բիւրակերպ ատիճանաւորեալք են, բացագոյն և մթնագոյն, թափանցիկ և թաւշանման դեղնորակ, ըստ ծառոց տեսակին և արեւուն ոսկեկող ճառագայթներուն կերպ կերպ անոնց վրայ փալփլելուն համեմատ: Այն կանանչազարդ բլրոց ստորոտէն ու զառի վայրերէն, ուր ամէն կողմ տիրած և իշխող է մասղաչ կամ հասակաւոր մետաքսալից թթենեաց նորածիլ կամ առոյգ ճիւղերու և տերեւոց առատութիւն,

«...Ոլորատպտոյտ գընան վրտակք— ի սընունդ երփներանգ դրախտավայել գունից ծաղկանց, — Զորս ոչ նուրբ ինչ յօրինեաց արուեստ ի կարգ, ի փունջ չընդաղ». և ամենուրեք, մօտ ու հեռուն, ծառոց և բլրոց վրայ, թաւ ու սուր ճրուողիւններով, սուիչներով, դայլայլիկներով, բազմակերպ ելեւէջիւք լի քաղցրանուագ երգահանդէս մը կազմելով այդ քեհեզեայ և կերպասեայ բարձանց և դաշտաց վրայ,

«Ծառք ի նըւագսըն պարապեն, որոց՝ սրզոխք գարնանաշարժք— Զանուշից շընչել բուրմունս անդաստանաց և ըզմայրեաց, ի մի ձայն միաբանեն ըղծածանեալ դողդոջ տերեւս:»

Վիրգիլիոսի Մշակականք քերթուածին մէջ ի գովեստ Իտալիոյ երգած տողերն ալ չատ կը պատշաճին այս տեղեաց, ինչպէս նաեւ ամբողջ Փոքր Ասիոյ վրայ:

Քիչ մ'առաջ յիշեցի Զուխանանէն և Ս. Պանդալէոնի ուխտատեղին: Զուխա-

(*) Եագընտա Ռուսլարընն տախի մէվճուտ զիւարէթկեահ վէ մանասթիրլարընա

(*) Եագընտա Ռուսլարընն տախի մէվճուտ զիւարէթկեահ վէ մանասթիրլարընա

հանէի մէջ չմնուած է բարեյիշատակ Սուլթան Մէճիտ Կայսեր հրամանաւ Տատեան Յովհաննէս ամիրայի արդեամբ կայսերական մեծ գործարան մը, զինուորաց բուրդ և ատոի մատակարարելու համար։ Գործաւորքն մեծաւ մասամբ հայ են, շրջակայ գեղերու, Ազանպէկի, Օվաճըգի, Պարտիզակի ևն բնակիչք, որք գրեթէ ամբողջ տարին այն տեղ աշխատելով՝ իրենց ընտանեաց օրապահիկը կը ճարեն։ Հանգուցեալ ամիրան՝ դիտմամբ այն գեղերուն մօտ չմնալ տուեր է այդ չուխայի գործարանը, որպէս զի աղքատ գիւղացւոց ապրուստին դիւրութիւն ըլլայ, և հիմա մենք կ'ելլենք անդադար հին ամիրաներու դէմ կը գրենք ու կը խօսինք։ Ինչ հակասութիւն, մանաւանդ թէ ինչ ապերախտութիւն։ Դեռ անցեալ օր, ընկերութեան մը մէջ, ճիվան էֆ. Թիւրապեան, մեծատուն կեսարացին որ յիզմիտ կը բնակի, կ'ըսէր թէ Փոքր Ասիոյ մէջ ո՛ր գեղն ու աւանն երթաս՝ եկեղեցին լեցուն է Պէզճեան Ղազէզ ամիրայի պարգեւած սպասներովն, շուրջառներովն և կամ շապիկներով և յայսմ ամենէն հարուստն է Եօզղատ։

Հարկ կը համարիմ կրկնել թէ Իզմիտէն դէպի արեւելք Զուխահանէ տանող ու մէկ ժամ տեւող արահետ ճամբուն, տեղւոյն անտառակին, գետակին ու ջրվէժին գեղեցկութիւնն ու շրջակայ բլրոց հիասքանչ տեսարանները դիւրին չէ գրչով նկարագրել։ Ս. Պանդալէոնի ուխտատեղւոյն ճամբան ալ, որ Իզմիտի արեւմտեան կողմն է, շատ գեղեցիկ է, բլրաշարդ և ծովեզերեայ. ամէն կողմ մշակուած կը տեսնուի կանանչեղինաց ածուներով, այգիներով, թթատաններով ու ձիթենիներով։

Ուխտատեղին՝ որ Յունաց ձեռքն է՝ ունի փոքրիկ վայելուչ եկեղեցի մը, որուն խորն է ստորերկրեայ մատուռն Ս. Պանդալէոնի, ուր է վանդակապատ գերեզմանն Սրբոյն, մատրան խորանին առջեւ, հանդերձ իր այազմայովն, ամենայն ինչ պատշաճապէս յօրինուած ըստ չափու տեղւոյն։ Եկեղեցւոյն մօտ է Յունաց հին գերեզմանոցն յիշատակարաններով լի, և նորն՝ անոր գրեթէ կից, նոճիներով և վարդաստանով զարդարուած։ Իզմիտի երեք ազգային հասարակութիւնք ալ, ինչպէս նաեւ Լատինք, իրենց առանձին ընդարձակ գերեզմանոցներն ունին օրինապատ։

Իզմիտ ունի Պարտիզակի պէս մեծաքսի զանազան մանարաններ, ալիւրի մեծ գործարան մը, կայսերական ընդարձակ նաւարան, արքունական պալատ մը ու գեղեցիկ պարտէզ։ Նշանաւոր է Լուս Հայոց եկեղեցին, նաեւ արեւելեան չուկայն, ուր խանութպանք մեծաւ մասամբ ազգայինք են։ Երկաթուղւոյ կայարանէն սկսեալ դէպ ի քաղաք երկընցող ծառաղարդ լայն ճամբան ալ նոյնպէս շատ գեղեցիկ է։ Իզմիտ ունի իրեն հասարակաց ծովային բաղնիքն ալ, ոչ շատ հեռու Օվաճըքէն, որ ծովեզերեայ գեղ մ'է Իզմիտի ծովածոցին վրայ։ Ինչպէս Օվաճըգ գործունէութեամբն՝ նոյնպէս Սափանճա ալ իր լճակովն և պղտատու ծառերովն և Սալանպէյ իրեն մերձակայ առատ ածխովն, հայաբնակ գեղեր են։ Բանի մը ժամ դէպ ի ներս ալ կայ Գուրտպէլէն, Էջմէ և Միջգիւղ, և ասոնք ամէնն ալ ուսման ու արուեստից մէջ զարգանալու շատ փափաք ունին, և Իզմիտի ու Պարտիզակի Մխիթ. Վարդապետաց դիմած են այլեւայլ անդամ օրինաւոր դպրոց և անօրէն վարդապետ մ'ունենալու անձկանօք։ Աղքատաբեր և գործունեայ են ըստ մեծի մասին այս կողմերուն ազգայինք և ընդունակք ուսմանց։ Վերջերս Իզմիտի Կայսերական Իւտատիէ դպրոցին 150ի չափ քննուող աշակերտաց մէջէն ազգային պատանի մը չորրորդ քաջն հանդիսացած է իսկոյն քննութենէ մ'անցընելով ի Կ. Պոլիս, և Միլիքիէ բարձր վարժարանը մտնելու արժանացած է։

Անշուշտ Վենետիկոյ Մխիթարեանք, որք այս կողմերս հաստատուած են լուսամիտ Ջանիւք բարեյիշատակ Ազարեան Պատրիարքին և ըստ բաւականի օգտակար եղած են ցարդ, ոչ միայն պիտի շարունակեն առանց լքանելու՝ այլ նաեւ օր ըստ օրէ աւելի եւս ուսումնասիրելով տեղւոյն և տեղացւոց բարոյական եւ ուսումնական պէտքը՝ պիտի կիրնայատկեն իրենց ուշադրութիւնն ու ճիգը այս ըստ ամենայնի բեղմնաւոր կողմանց վրայ, և ապագային իմաստուն և զարգացեալ սերունդներ պիտի հասցնեն ի բարին իրենց համազգեաց, և ի փառս և յօգուտ մեծապանծ Օսմ. Պետութեան։

ԾԻՍԱՍԷՐ

ԽԱՐԻՃԻԼ

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ ԻԹԹԻՖԱՔԸ. — Ռուսիա խարիճիէ նէզարէթինին միւրէվվիճի էֆէնտիսը օլան Ժուրնալ տը Սէն-Բէթրէսպուրկ գազէթասը՝ Ֆրանսա բէիսի ճիւմհուրիէթին Ռուսիաեը զիեարէթի միւնասիպէթիյէ ալիտէքի միթալէայը իմմիշ տիր։

«Պու սոն կիւզել կիւնլերին վագրարը զաթէն բարլաղ էլֆաղը հավի օլմալարը, իյղահաթա հաճէթ եօգ տուր։ Զարին վէ Բէյսի ճիւմհուրին իտարէի ադամլարը՝ Ռուսիա հուտուտընտան չօգ ուզադարա ապս իմմիշլէր տիր։ Ցօսթ վէ միւթթէֆիգ պիր միլլէթին բէյսի Մ. Լուպէնին զիեարէթի միւնասիպէթիյլէ իճրա իտիլէն բէյսի գապուլիեթլէր, վէ Ռուս էհալիսինին՝ Բէյսի ճիւմհարա վէ անին իլէ պիրլիքտէ Ֆրանսազ միլլէթինի իրաեէ իտէնլերէ կէօսթէրտիկի մէսէրրէթի նիւմայիշլէր, մէզքիւր զիեարէթին մանէայը ալիեէսինի ալէմին հուզուրընա գօյմուշ տուր։ Ֆրանսա խարիճիէ նաղբրը, քէնտի չախսը վէ իմթիֆագրն ումումի մագսէյլերինին ֆիքրի ալիսի հագդընտա մէվճուտ օլան թէվէճճիւհաթըն բարլաղ իսպաթընը՝ մէհաֆիլի ալիեյի բէսմիէտէ կէօրմիւշ տիւր։ Ֆրանսազ ոտնանմասընին պիլճիւմլէ աղալարը, բէիսլերինտէն թա էն քիւչիւք թայֆաեա գատար, բաիթախթ էհալիսինին, Ֆրանսա տօնանմասը հագդընտաքի հիսսիեաթը նէ տէրէճէ սամիմի օլտուղունու միւշահէտէ իտէպիմիշլէր տիր։ Պու Ռուս էհալիսի տիր քի, 1891-տէ իլք ատֆա Դրօնշթատը զիեարէթինտէն պէրի գաչ տէֆալար մէզքիւր տոնանմասը թալիֆ էֆ իմմիշ տիր։ Օ տոնանմա՝ իմթիֆագրն նէվիմա պիր ալէամէթի մախսուսէսի օլուպ, հէր հանկը տէֆա, օ կիւզել հարպ սէֆինէլերի Ռուսիա սուլարընտա կէօրիւնմիւշ, վէ հէր հանկը տէֆա Ֆրանսա պահրիեէ ասքէրլերինին իւնիֆորմալարը՝ բաիթախթն սոդաղարընտա զահիր օլմուշխէս, պիմթիւն գալզլեր՝ մէսէրրէթլէ մալամալ օլմուշլար տուր։ Ֆրանսազ զազէթալարը մուհարրիրլերինտէն էքսէրիսի տէ, պու բէսմի կիւնլեր միւնասիպէթիյլէ Բէթրէսպուրկա կէլմիշլեր տիր։ Մնլար տախի, միւթթէֆիգ միլլէթին թադաիմինտէ հիսսէլերի օլտուղունտան, էն զիեատէ սամիմի վէ հիսսնի գապուլիեթէ լաեզգ օլմուշլար, վէ պիմթիւն Ռուս էհալիսինին մութթասքի օլտուղու հիսսիեաթի հագդընտա գանաաթ հասըլ իմմիշլեր տիր։ Հէր տէֆա պու զիեարէթլեր՝ պիրէր հիւսնի էսէր պրագմըշլար տուր։ Պունլար, լուզէթին տուլ մանէտասընճա պիւեիւք բօլիթիգա վուգուաթլարը օլուպ, անճագ կիւնլիւք բօլիթիգա մէսելէլերինճէ շու կա պու մագսէտի թաագիպ իմմէքտէ տէյիլ տիրլէր։ Ֆագաթ օ մէսելէլեր, իբի մուազզամ տէվլէթ միեանընտա մէվճուտ օլան վէ հէր իբի տէվլէթի պէյնինտէ միւսաւի սուլբէթտէ այնի թարիգտէն կիտիլմէսի դարարլըշտարլըմըշ պուլունան իմթիֆագ սաեէսինտէ հալլ վէ թէսվիեէ օլունապիլմէճէքլեր տիր։ Պու իմթիֆագ՝ միւսալէհայը ումումիէնին դուվվէթլի թէէմինաթը օլտուղընտան, հասըլիթտիկի քէնտի դուվվէթի իլէ մէվճուտ օլան միւնասէպաթը տօսթանէյի թէէմին իմմէքտէ տիր։ Իմտի, պու կիւն Դրօնշթատ սուլարընտան հարէքէթ իտէն Ֆրանսա տօնանմասը՝ զիեատար պիր իշ պրագաճագ տըր քի, պու իշ ղայպ օլմաեըպ, միւսթագպէլ իշին գըյմէթատար պիր շէյ օլաճագ տըր։»

ՄԻԻՍԱԼԷՀԱ. — Ինկիլիզէր իլէ Պօէրլէր պէյնինտէ միւսալէհանընը ադանան, Լօնտրատա, հէման ադշամեա սապահ օլաճագ կիպի պէքլէնիեօր։ Ճէնուպը Աֆրիգատան կէլէն խապէրլեր տէ, բէսմի սըֆաթը հարզ օլմամաղլէ պէրապէր, տաիմա սուլհա մէյեալ տըրլար։ Միւսալէհանընն թէէմին իտիլմիշ օլտուղու՝ Լօնտրանընն քեաֆֆէյի սիեասի վէ միւքելլեեա մէնսուպ տէվտիրինտէ ումումէն զանն օլունուեօր։ Պօէրլէր՝ քէնտի իմթիգլիեէթլերի շարթընտան վազ կէչտիքլերի հալտէ, տիկէր պիլճիւմլէ մատտէլէր մէմնունիեէթպախշ սուրէթտէ հալլ ու թէսվիեէ օլունապիլիր սիեօրլար։ Պիր գաչ կիւնէտէք գաթի պիր պէեանանամէնին նէշրինէ պէքլէնիեօր։ —Շու էսնատէ Բրէթօրիատա պուլունան Նուվէլ Զէլանտ բէիսի միւքելլասը՝ վալի վէքիլինէ աթիտէքի թէլէկրաֆնամէյի քէշիտէ իյլէմիշ տիր. «Միլներ վէ Ռիչնէր իլէ մէճունիեէթպախշ պիր միւլաղաթ իմտիմ։ Եէնի միւֆրիզէ կէօնտէրիլմէսինէ իհթիեաճ օլմաեաճագ տըր զանն իտէրիմ։» —Ինկիլթէրատան եէնիտէն ալթլար կէօնտէրիլմէսի իչին վէրիլմիշ օլան էմր կէրի ալընմըշ տըր։ Էլհասըլ կէրէք Ինկիլթէրրատա վէ կէրէք Ինկիլթէրրանընն խարիճինտէ, Պօէր մուխապէրաթը իւզէրինէ ումումիեէթլէ միւսալտա էֆքար վէ իւմիտլէր մէվճուտ տըր։

Ինկիլթէրրա Մէճլիսի մէպուսանընընն սոն իճթիմաընտա Մ. Պալֆուր՝ կէլէճէք բաղար իրլիէսի կիւնիւ մուխապէրաթը սուլհինէն նէթիճէսինի թէպլիղ իտէճէկինի մէմուլ իմմէքտէ օլտուղընը պէեան իյլէմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բէնչէնպիհ կիւնիւ Կ-Բաթրիդ բիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի՝ Պապը Ալիեէ աղիմէթլէ, սաարազամ հաղրէթլէրիյլէ միւլագաթ իմմիշլէր տիր։

⁂ Հալէպ էրմէնի-գաթօլիք միւթէհայիդանը բէհապինինտէն Գեր. Օգոստինոս Գերապայծառ Սայեղեան՝ չարչէնպիհ կիւնիւ Տէրիսաատէթէ կէլմիշ տիր։

⁂ Գայսէրիէ մէրիսասաը Արհ. Մատթէոս Եպիսկ. Սիսլեանընն՝ չրգան բաղար կիւնիւ սալիմէն Գայսէրիէեէ մուվասըլէթ իյլէտիկի՝ պաթէլէկրաֆ Կ-Բաթրիգխանէէ պիլտիրիլմիշ տիր։

⁂ Պանտրմա Կ-Բաթրիգ վէքիլի Գեր. Յովսէփ վրդ. Պայթունի՝ Բօմատա Լեւոնեան մէքթէպինտէ մուսուլմիկ թայէին օլունտուղու ճիհէթլէ, բէնչէնպիհ կիւնիւ չէհրի մէղքիւրէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իմթիկի կիպի, Գատարքէոյ Մեծ-Փողոցը-դապատի Գեր. Անտոն վրդ. Իսկէնտէրեան տախի պաղը իշլէրինին թէսվիեէսի իչին Բօմատա ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

⁂ Կ-Բաթրիգ բիւթպ. Էմմանուէլեան էֆ. հաղրէթլէրի, բէֆգաթընտա Վէքիլի Արհ. Աւետիս Արք. Արփիարեան օլտուղու հալտէ, կէչէն կիւն Իւսկիւտարտա Սուրէնեան պիրատէրլէրին խանէսինէ ազիմէթլէ, իբի հաֆթա էվվէլ արապատան տիւշէրէք մէճբուհ օլմուշ վէ էլան թէտավի օլունմագտա պուլունմուշ օլան միւսամիլէյհիմ պիրատէրլէրին տամատը վէ Ամլիէ նէզարէթի միւֆէթթիշի սապրգը Սէլիմ Հինտի էֆ-ի զիեարէթ իմմիշլէր տիր։

⁂ Քիլտանի-գաթօլիք բաթրիկի բիւթպ. Էմմանուէլ Թօմա էֆ. հաղրէթլէրինի խաթիգպալ զըմնընտա, բէնչէնպիհ կիւնիւ, Կ-Բաթրիգ Վէքիլի Արհ. Աւետիս Արք. Արփիարեան՝ բէֆգաթընտա Արհ. Թէրզեան Պողոս Եպիսկ. իլէ Գեր. Յովսէփ Վ. Պարիկեան օլտուղու հալտէ, բաթրիկի միւշարիէյհին բաքիպ օլտուղու վարօրա ազիմէթլէ, Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրի նամընա պէեանը բէսմի իսչամէտի իմմիշլէր տիր։ Բիւթպ. Էմմանուէլ էֆ. հաղրէթլէրի՝ միւսամիլէյհիմիս հիւանի գապուլ վէ պէեանը թէչէքքիւրլէ, Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրինէ սէլամլարընին վէ մէճմունիեէթլէրինին թէպլիղինի բէճա իյլէմիշ տիր։

⁂ Պու կիւնքի զազէթամըզտա մինաէրիճ թէվճիհաթը բէսմիէ սըրասընտա օգուտտուղընա կէօրէ, միլլէթիմիզ միւհթերէմ վէ միւթէպէր կէնճէրինտէն՝ Օրման, Մատէն վէ Զիրաաթ նէզարէթի ըսթաթիսթիգ միւտիրի Սիւրմէլեան Արտաշէս էֆ. եէ բիւթպէի սանիէ սընրքը միւթէմամիզի թէվճիհ պուլունմուշ տուր։

Սիւրմէլեան էֆ.՝ միւսթայիտ վէ միւսթագիմ մէմուրիյիտէն օլուպ, հիւանի խըտմաթընը թագտիրիյլէ, չու սուրէթլէ իմթիֆաթը Սէնիէեէ մաշարիեէթինտէն տօլաեը պէեանը մէճմունիեէթ վէ արզը թէպրիքեաթ խէրիզ։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Շուրաի տէվլէթ Պիտաեէթ մահքէմէսի ազասընտան Իսկէնտէր, վէ Մալիէ տարէսի ազասընտան Մավրօգօրտաթօ էֆ-ներէ ուլէա էվվէլի, Պէյօղլու միւթէսարրըֆլըղը թէրճէմանը Իպրահիմ վէ Իսթինաֆ միւտ. ումումիլիկի պաշ մուավինի Ալի Հայտար պէյլերէ ուլէա սանիսի, Օրման, մատէն վէ զիրաաթ նէզարէթի ըսթաթիսթիգ միւտիրի Սիւրմէլեան Արտաշէս էֆ. եէ սանիէ միւթէմամիզի, Տէրիսաատէթ էմթաայը տախիլիէ կէօմրիւկիւ եօլճը սալօնը մուայէնէ մէմուրլարընտան էմին պէյէ սալիսէ բիւթպէլերի, պօխուրտանլըգ մէմուրիեէթի՝ իլավէի մէմուրիեէթ օլարաղ սու նազըրը Էօմէր բաշաեա, Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի ըսթաթիսթիգ միւտիրիեէթի՝ Թիճարէթ խատրէսի մուավինի Եազըճեան Բօպէր էֆ. եէ թէվճիհ. Շուրաի տէվլէթ Պիտաեէթ մահքէմէսի բէիսի Տանիշ էֆ. եէ Ջնճի Օսմ., գուեուսմճը էնտաֆընտան Յուսէփիկ էֆ. եէ Կիւնճիւ Մէճիտի նիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն սէլամլըգտան սոնրա, Ալմանիա, վէ պատէհու Ինկիլթէրրա սէֆիրլէրի սուրէթի զայրը բէսմիէտէ հուզուրը հաղրէթի Բաաիշահիեէ գապուլ օլունմուշլար տըր։

Մուախարէն, Տէրիսաատէթէ մուվասըլէթի զիյրտէ եազըլմըշ օլան Գիլտաս

ՅՈՒՍՆՈՎ ԺՈՒ ԻՆ ՅՈՍԻՈՎ ՈՎՑՈՒ

—Ամենայն հարգանքով, Ֆրանսիայի դեղաբույսերի գործարանի տնօրեն պարոն Ֆլորիսեն Ֆլորիսեն, ինչպես ասացի, Հարությունյան ազգանունով մի մարդ է եղել։

սաաիւֆ օլունան սօղուդ հավալարատան միւթէէսիր օլարագ, թէքրար դէղ-ղէգ բալթօլարընը կիյինմիշէր տիր։ Ֆրանսա վէ Ավսթրիանըն միւթէատ-տիա մահէլլէրինատ միւքեմմէլէն գար եաղմըշ, վէ պագը մահէլլէրատ պուզ պաղլամըշ տըր։

Շէհրիմիզատ տախի մայիս այը կեահ սօղուդ, կեահ եաղմուրը կէշ-մէքատ օլուպ, պու սէնէ Քեաղրա-խանէ վէ տիկէր մէսիրէլէր, սաիր սէ-նէլէրատէքի ըէֆնագլարընը քէսպ ի-տէմմիշէր տիր։ Հէլէ քէօյլերէ կի-տէնլեր՝ սօղուդ վէ եախօտ եաղմուր սէպէպիյլէ տիշարը չըգամամագտա տըրլար։

* * Կէչէն ճումա կիւնիւ էտիրնէ վէ ճիվարընա քէսրէթլէ եաղմուր վէ Ահը-չէլեպի գազարընա խայլի գար եաղմըշ աբը։

ԶԷԼԶԷԼԷԼԷՐ. — Մաճարիսթան հարէքէթի արզ ըասատխանէսի՝ չիտ-տէթլի ֆուրթունալարը միւթէագբպ 7 տէֆա վուդու պուլան զէլզելէլէ-րի գայտ իթմիշ տիր։

ՊԱՆԴ ԷՄԲԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐԲԷԹԻ

Սերմաեէսի 10,000,000 ղիրա

ՇԻՐԲԷԹԻՆ ԻՏԱՐԷՍԻ ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՏԸՐ

Իսթանպօլատգ Եէնիճամի մէյտանընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 206 նում-մէրօլու տաիրէտ պիրէր չիւպէսի վար աբը։

Լօնտրա վէ Բարիսատէ պիրէր պաշլըճա իտարէխանէսի մէվճուտ տուր։

(Շիապէլեր)

Ատալիա,	Ատանա,	Սյարն,
Հալէպ,	Իսկէնտէրիէ,	Էսքիշէհիր,
Էնգարէ,	Պաղտատ,	Պէյրութ,
Պրուսա,	Շամ,	Գօնիա,
Լարնագա,	Դահիրէ,	Մէրսին,
Միտիլլի,	Ուշագ,	Ֆիլիպէ,
Բօրսահտ,	Ռուսճուգ,	Սէլանիկ,
Սամսօն,	Իզմիր։	Սօֆիա, Թրապիզօն։

Պանդը Օսմանի, Թահվիլաթ վէ եա պունա միւսաիլ էվրագ տէբօղիթօ խուլ-մէսի մուգապիլինատ մուայէէն վատ իլէ վէ եա հիսապը ճարի իւզրէ ագէ իգրագ, վէ սէնէատաթը թիւճճա բիւէ ըսգոնթօ, վէ մէմալիքի Շահանէ իլէ մէմալիքի էճնէպի-եէնին պաշլըճա չէհիրլէրի իւզէրինէ չէք բօյիչա վէ գրէտի սէնէտլէրի վէ թէլէկրաֆ էմրլէրի քեշիտէ վէ հիգապը ճարի քիւշատ, վէ թահվիլաթ իլէ զիրգյմէթ Աշնա վէ մէմալիքի Շահանէ իլէ մէմալիքի էճնէպի-եէտէ գուբօն վէ սէնէտա թահսիլ, պօրսա էմրլերի իճրա, վէ մէսքիքատաթ իշթիրա վէ ֆիրուխթ իտէր։

Պունատան պաշգա պիր սէնէ վատէ իլէ եիւզտէ 2 պշ., 6 այրզ վատէ իլէ եիւզտէ 1 ֆաիզ իլէ ադշէ գապուլ իտէր։

Իսթանպօլ շիւպէսի, պայէատէ պէհան օլունան մուամէլաթատան պաշգա, էմթատա իւզէրինէ ադշէ իգրագ իյլէտիկի կիպի, էմանէթէն եախօտ սատէճէ թէվֆիկ օ-ուլունան էշեսի թիւճճարիեի տախի գապուլ իտէր։

Պէյօղլու շիւպէսի՝ էմթատա մուամէլաթը միւսթէհնա օլմագ իւզրէ, եօգարըտա զիքր օլունան պիլճիւմլէ մուամէլաթը իյֆա, վէ պունատան պաշգա Վիլ տը Բարի, Բումէլի շըմէնտըֆէր թահվիլաթը վէ Եունան պան-գասը, Բանամա վէ սաիրէ կիպի բիանգօլու թահվիլաթա տաիր ախզ ու թթա մուամէ-լաթընը իճրա իյլէր։

Իսթանպօլ վէ Պէյօղլու շիւպէլէրի Բումէլի շըմէնտըֆէր թահվիլաթը բրօմէս-լէրի տախի Ֆիրուխթ, վէ պանգասընի մէմալիքի Շահանէ իլէ Պուլկարիսթանտաքի շիւպէլէրինէ քեսֆիֆէսի կիպի վէ 50 լի-բանա գատար օլմագ իւզրէ 100տէ 3 ֆաիզ մուզապիլինտէ հիսապը ճարի իլէ ադշէ գապուլ իտէրլեր։

Ուֆագ հիսապը ճարիլէրէ թէէմինատ օլմագ իւզրէ Օսմանը պանգասը 100տէ 3 պշ. Ֆայիզէ Ֆրանսա, վէ 100տէ 3 ֆա-յիզէ Ալմանիա տէվլէթի էսհամընտան այ-նի գըյմէթտէ պիր միգտար թախսիս իթմիշ տիր քի, իշպու էսհամ թէվֆիկ օ-ուլունան ադշէնէ քէֆալէթ օլարագ այրըճա պիր տօսիէտէ սադը պուլունմագտա տըր։ Թէվ-ֆիկ օլունան ադշէնին միգտարը արթարգ-ճա թէէմինատ ադշէսինին տէ միգտարը արթար։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսհամը ումումի	Ղշ.	28 09
Բումէլի շըմէնտըֆէրի	Ֆր.	110 75
Տէվլէթի Ալիէ Բէյի		322
Թահվիլաթը Օսմանիէ		464 12
Օսմ. պանգասը սէնէտաթը		570
Օսմ. Սիկրթ. շիրքէթի Լ. Օ.		3 58
Բէյի ագսիօնու		14 15
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.		5 45
» » Թահվ. Ֆր.		487 50
Տէրիսաատէթ Բրիթըմ		483
Թրանսվալ		158

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ-տան	ղշ.	բր.
Պէհապ մէճիտիէ ֆարպը	108	08
Մէթալիք	102	20
Ինկիլիզ լիրասը	110	06
Ֆրանսիզ ալթունը	87	26
Բօլ	90	00
Գըրմից	51	05
Գարպօն գայմէսի	8	59

Սահիպի իմթիեազ վէ մէսուլը դագիբա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԲԻՐԼԻԱՏԱ

Ա. Ի. Ս. ՄԷԹԱՔՍԱ ԳՕՆԵԱԳ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Տէրիսաատէր վէ ռումում մեմալիքի Շահանէ ատէնքեսի

ԳԱԼԱԹԱՏԱ, ԳԱԼԱԹԱ ԽԱՆԸ ԹԱՀԸՐՆՏԱ
Ֆ ՆՈՒՄԷՐՕԼՈՒ ՄԱՂԱԶԱ ՏԸՐ

ՍԹԷԼԻԱՆՕՍ ՍԱԵԱՆԻ

Եունան վէ Սբրպիսթան սէբայը զրալիլէրի մէշրուպ-պոթ միւթէտիւտիւ Մէթագա Պիրատէրլէրին, իւզիւ-միւն խալիս չարագընատան միւսթահսէլ ալէա գօգուլու վէ լաթիֆ բաիհալը գօնեաղընը տախմա իսթիմալ իյլէ-մէլէրինի միւշթէրիյնի քիրամա թավսիէ իյլէրիմ։

Ամթինա տար իւլ ֆինունընտա քիմիա մուալիմի վէ քիմիախանէ մուտիրի Ա. Գ. Խրիսթօմանօ վէ Ալթընճը տարեի պէյէսիէ իվէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան, Ամա-նիա վէ Եունան գօնսօլօսխանէլէրի քիմիակերի Մ. Աքէ-րի թարաֆլարընատան պիթթանիլի, մէղքիր գօնեաղընը մաղարրաթատան արի վէ սրհհէթէ նաֆի օլատուղու՝ պա-բարօր թասիգ վէ պէհան օլունմուշ տուր։

Գօնեաղըմըզընը ՄԷԹԱԳՈՍ նամը ալթընտա ըէք չօգ թագվիտ սիրիւմքէտ պուլունուղունէտան, միւհթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզ ալատմամագ իւզրէ չի-չէլէրին իւզէրինատէքի էթիքէթատ մուհարրէր թիւրքճէ, ֆրանսըշճա վէ ռուճճա օլարագ Գ. Ս. Լ. Սինկրօսընի միրի վէ իմզատընա վէ չիշէնին իւսթունատէն պաշլա-եարագ, գուրշուն գապատլա գատար ուղաեանըպատնա-ակրօլատաքի իմզամըզա տիդգաթ օլունմատը ըէճա օլու-նուր։ Ֆապրիգամըզ՝ գօնեագատան պաշգա պիր չէյ չը-գարմագ։

Մէթագոս պիրատէրլէրին ֆապրիգասընտա իսալ օլունան դունեագ՝ խալիս իւզիւմատէն հասը օլմատըզընը իսպաթ իտէպիլէնէլէրէ 100,000 ֆրանգ միւքեաֆաթ վէրիլէճէկի իլան օլունուր։

ՏԻԼՊԷՐ ԿԱՊՐԻԷԼ

)(364)(

Ֆիլիբ՝ հիսս իթտիկի տէհշէթէ գարը քէնտինի զապթ իտէրէք։

— Պէն միւսթանթիգլիգ վազիֆէսի վիճատանէն իյֆա իթտիմ. հագըգէթ մէյ-տանտա օլուպ, միւճրիմիեէթ հագգընտա չիւպհէ իսիլէմէզ իտի, տէտի։

Բօժէ.— Պէն տէ պունուն մուղաիրի-նի իսպաթ իտէճէկիմ։

— Իսպաթ իթմէնիզ իչին սիզէ մէյտան օգուրում։

Մարսէլ.— Ֆագաթ պու նէ՞... օլան նէ՞... տի՞ւշ միւ կէօրիւեօրում տէյի քէն-տի քէնտիմի սիւալ իտիեօրում։ Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, աղիզիմ մօսիէօ տը Քէրվէն, սիդ՝ ֆէվդէլատէ կիւլիւնէճէք պիր շէյ մագամընատա ատտ իտիլմէսէ տէ, բէք զարիպ օլան պիր իֆթիրատան քէն-տինիզի թէպրիւ իթմէք իսթէեօրսունուզ։

—Պու պապտէ ճէվապ վէրմէք պիլէ սիզէ լաեըզ տէյիլ տիր։ Իմտի տրթըզ ճէվապ վէրմէկէն տէ, պուրատան չըգալըմ։— Պէն գըզըմը իսթէեօրում... վէրմէք իսթէմէ-եօրլար. պէն տէ, գըզըմըն իատէսի իչին գանունա միւրաճաաթ իտէճէկիմ։

Գօնթէս, պատէհու Ֆիլիբին գօլուն-տան թութարագ, պիրլիքտէ կէօթիւրմէք իսթէտի, վէ գաբուհա տօղրու պիր տարմ ալմըշլար իքէն, Պրէսիւիր ֆիրարիսի՝ ի-քիսինին արասընա կիրէրէք, սաքին պիր սէպէպ,

— Պէն իսթէտիկիմ հալտէ պուրատան չըգապիլիրսինիզ, տէտի։

Գօնթէս.— (տիթրէհէրէք.) Հիւրրիեէ-թիմիզէ թէարրուզ իթմէ՞ք մի իտտիա-սընտասընըզ։

— Էվվէթ մատամ։ Ժան Բըմինին վէ Բօլ Ժիրէնին միւտաֆաա վէքիլի Մ. Բօ-ժէ տը Քէրվէնին սիզէ սէօյլէեէճէքլէրի սէօզլէրին օսնունա գատար պուրատա գա-լաճագընըզ։— Էյ սիզ, միւսթանթիգ է-ֆէնտի, սիզ քի իքի մահքիմլէրին մու-հաքէմէսինատ միւսթանթիգլիգ վազիֆէ-սինի իճրա իթտինիզ, էկէր գարշընըզա գօնահագ օլան վուգուաթընի հագըգէթի-նի անլար, վէ մաղնունլարընը պիսուչ օ-ուլուգլարընա իսպաթլյա գանար իսէնիզ, նամուսլու պիր ատէմ վէ միւթէպէր պիր հաքիմ օլտուղունուզ թագտիրատ, պու տավանընի իսթինաֆ իտիմէսի իչին հէր նէ եաբըլմագ լազըմ իսէ, եարմաեը էվվէլ պէ էվվէլ քէնտինիզ թալէպ իթմէլիսի-նիզ... Իմտի միւսիւ ավօգաթ, տէվամ իսին, վէ միւսիւ միւսթանթիգ, քէնտի քէօրլուղու իլէ իքի պիսուչլարը գուբ-պան իթմիշ օլտուղունու կէօթէրին։

Մարսէլ վէ Ֆիլիբ՝ քէմիքլէրինին իլիք-լէրինէ գատար տիւչարը տէհշէթ օլմուչ-լար իտի։

Բօժէնին պիլտիկի նէ՞ իտի. աճապա հագըգէթ եօլունտա պիր քէ՞չի մի իթմիշ իտի...

Ֆագաթ իսայր, պու միւմքին տէյիլ իտի... միւմքին տէյիլ իտի... միւմքին տէյիլ իտի...

Պու իմքանսըզլըղա գաթիէն գանընը օլմալարը՝ քէնտիլէրինի պիր տէրէճէ թէէ-մին իթմէքլէ, միւսթանթիգ՝

— Բէք էյի, մատամ քի, իսթէմէէ-րէք, սիզի տինլէմէէ պիզի մէճպուր ի-տիեօր իսէնիզ, սէօյլէեին, տինլէեօրուզ, տէտի։

Գօնթէս.— (թահգիրամիզ սուրէթաէ.) Շու գատար քի, գըզըյա էվվէնմէք իս-թէտիկինիզ ճանի լէվնատէքի միւատֆաա-նընը միւմքին մէրթէպէ մուսթատար գը-լէն։

Բօժէ, պու սէօզլէրատէն զատէթ միւ-թէէսիր օլտու իսէ տէ, Մարսէլին սէօզ-լէրինի եիւզիւնէ վուրմատարագ,

— Թատմիմ իթտիկիմ մագսատ էրմէք իչին պատա նէ՞ լազըմ տըր։ Իսթինթագ-տա այանընմատան իքի խուսուսու արա-մազ՞տէյի՞լ մի, տէտի։

Ֆիլիբ՝ ուսմուզլարընը չէքտի, վէ Բօժէ չէօյլէ տէվամ իյլէտի.

— Էվվէլա իքի խըրսըզլարը պուլմագ լազըմ տըր. չիւպհէսիզ գօնթ տը Լակար-տը գաթլ իտէնլէր պունլար օլմամըշլար տըր, վէ Բլանշան սէյֆիէէսինին սօյտուգ-տան սօնրա, իքի մաղնունլարընը իթհամը-նա պաշլըճա սէպէպ օլմուչ օլան չալընմըշ կիւմիւշ թագըմընը Ժան Բըմինին սան-տըզընա անլէր՞գօյմուշլար տըր...

Բօժէ, պու արա սէօզլունիւ քէստի, վէ ամճասըյլա ղօնթէէ պագտրգտան սոնրա, հէր պիր քէլիմէյի մանէալը պիր սուրէթատ թէլէֆֆիւզ իտէրէք, չու եօլ-տա սէօզլունիւ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Միւսթանթիգին արամատընը պու խըրսըզլարը պէն պուլտում։

Մարսէլ.— (լէհճէսի սօլարագ.) Պուլ-տունո՞ւզ մու...

— Էվվէթ մատամ, պունլար գըյմէթ-տար շահիտլէր տիր, տէյի՞լ մի, վէ քէն-տիլէրինի պիզգաթ գապահաթը կէօսթէր-տիքլէրի ճիհէթլէ, շահատէթլէրի հագգըն-տա չիւպհէ իսիլէմէզ...

Ֆիլիբ.— (քէնտի քէնտիէ.) Տիմէք ժիւլ Պոնվէն պիզի նէլէ վէրմիշ տիր...

Բօժէ.— (տէվամէն.) Պիր քէրրէ պու նօգթա հալլ օլունուր իսէ, հալլ օլունա-ճագ տիկէր պիր նօգթա գալըր քի, օ տա, գօնթ տը Լակարտըն գաթլ ու թէլէգ ի-տիլմէսի սէպէպի տիր...

Մարսէլ.— (տիթրէհէրէք.) Էյ օ սէ-պէպի տէ պուլտունո՞ւզ մու...

— Էվվէթ։

— Նէ՞ իմիշ։

— Մատատ՝ Սէն-Լիւս գասապասը սէ-քէնէսինատէն Մարի-Քէրնագ իսմինտէ պիր էպէնին բէք աշիքատար օլան պիր պէհան-նամէսինի գօնթուն էլինտէն զասպ իթմէք իմիշ։ Պու էպէ, օ քեաղըտտա, կէնճ պիր ուլդուսսուզ գըզըն, քէնտի խանէսինատ տիւնեատա պիր ղըզ չօճուգ կէթիրտիկինի, վէ քէնտինին, պու չօճուգը, բէտէր վէ վալիտէսինին էմրլերի իւզէրինէ, տուզմա-սընը միւթէագբպ օրթատան գալտրբըլըպ մահվ իթտիկինի պէհան իյլէմիշ տիր... Օ կէնճ գըզըն վէ մաչուգընըն իսիմլերի-նին սիզէ պիլտիրմէք լազը՞մ մը տըր...

Մարսէլ.— (արսըզճա.) Պիզէ նէ՞ օ ի-սիմլէր. պիզ պէօյլէ իֆթիրալարը թան-գիր իսէրիզ...

Ֆիլիբ, պու արա, թագաթ վէ տէր-մանատան տիւչմիւշ օլուպ, պաշընը էյմիշ վէ ալնը թէրլէմիշ օլարագ տուրուեօր իտի։

Բօժէ, հանընտաքի մասանընի իւզէրին-տէն պիր քեաղըտա ալարագ,

— Իֆթիրամ մը. իֆթիրա օլտուղընա էմին միսինիզ։— Իչթէ էպէ գարընընի պէ-հանանամէսի... տէտի, վէ գան լէքէլէրի-նի հավի օլան քեաղըտը աչըպ, գօնթէ-սին կէօզլէրինէ տօղրու ուղաթմասընտա, մէղպուրէ իքի էլլէրիյլէ եիթտի, վէ քէ-ըէլէեէրէք,

— Խայր... խայր... տէտի։

Բօժէ.— (տէվամէն.) Պու լէքէլէր գան լէքէսի տիր... Կէչմիշ պիր ճինահէթին իսպաթընը զասպ իթմէք իչին, ճէպլէրի արաշթըրըլան մաղլումուն գանը տըր... Սիզ, պու իսպաթը եէտինիզատ սագլա-մագ կիպի աղըլ էրմէդ պիր տիվանէլիք-տէ պուլունմուչսունուզ տըր...

Մարսէլ.— (մէճնունէ կիպի պիր հալ իլէ.) Եալան տըր... Հէքսի տէ եալան տըր։

— Թէքմիլ տէ սահիհ տիր։ Ճինահէ-թին իսպաթլարը վար տըր։ Մ. Ֆիլիբ տը Քէրվէնին՝ գօնթու վուրտուղու կէօրիւ-միշ տիր... Նաչը՝ սուհուն քէնարընա կէօթիւրմէք իւզրէ քէնտիսինին եարամ իթտիկի, վէ սիզին տէ թէքմէ վուրարագ, զէվճինիզին նաչընը Մարն չայընա աթտը-ղընըզը կէօրէն օլմուչ տըր։ — Իչթէ ա-տալէթին իճրասընը պունուն իչին խթէ-եօրում։ Ասըլ ճանիլէր եէրինէ մահքիմ օլան վէ պիսուչ Ժան Բըմի իլէ Բօլ Ժի-րէնին խթինաֆը տավասընը՝ պունուն ի-չին թալէպ իտիեօրում։

(Տէվամի)